

Mánudaginn 3. desember 1962.

Nr. 162/1962. Þórscafé h/f

gegn

Tollstjóranum í Reykjavík f. h. ríkissjóðs.

Dóminn skipuðu hinir reglulegu dómara Hæstaréttar.

Um heitfesting vitnis.

Dómur Hæstaréttar.

Benedikt S. Bjarklind, fulltrúi borgarfélagans í Reykjavík, hefur kveðið upp úrskurð héraðsdóms.

Sóknaraðili hefur skotið máli þessu til Hæstaréttar með kæru 5. nóvember 1962, er barst Hæstarétti 20. s. m., og gert þær dómkröfur, að hinn kærði úrskurður verði úr gildi felldur og að varnaraðilja verði dæmt að greiða honum kærumálskostnað.

Varnaraðili krefst staðfestingar hins kærða úrskurðar og kærumálskostnaðar úr hendi sóknaraðilja.

Vitni er í sambandi við heitfestingu vættis síns að lögum óskýlt að svara spurningum varðandi trúarskoðanir sínar. Verður hinn kærði úrskurður því úr gildi felldur.

Eftir þessum úrslitum er rétt, að varnaraðili greiði sóknaraðilja kærumálskostnað, kr. 1.500.00.

Dómsorð:

Hinn kærði úrskurður er úr gildi felldur.

Varnaraðili, tollstjórinn í Reykjavík f. h. ríkissjóðs, greiði sóknaraðilja, Þórscafé h/f, kærumálskostnað, kr. 1.500.00, að viðlagðri aðför að lögum.

Úrskurður fúgetadóms Reykjavíkur 30. október 1962.

Í máli þessu, sem þingfest var hinn 16. okt. 1961, hefur gerðarbeiðandi, tollstjórinn í Reykjavík f. h. ríkissjóðs, krafist lögtaks hjá gerðarþola, Þórscafé h.f., til tryggingar álöögðum og ógreiddum tekjuskattshækkunum gerðarþola fyrir gjaldárið 1958, kr. 114.811.00, og kr. 145.755.00 fyrir gjaldárið 1959.

Dómkröfur gerðarbeiðanda eru þær, að hin umbeðna lögtaksgerð verði látin fara fram fyrir framangreindum skattupphæðum ásamt lögmaeltum dráttarvöxtum af þeim, kostnaði við gerðina og eftirfarandi uppboð, ef til kemur, svo og málflutningsþóknun eftir taxta Lögmannafélags Íslands.

Dómkröfur gerðarpola eru hins vegar þær, að synjað verði um framkvæmd hinnar umbeðnu lögtaksgerðar og að honum verði úrskurðaður málskostnaður að mati réttarins.

Málavextir eru þessir:

Árið 1960 lét skattstjórinn fram fara skoðun á bókhaldi gerðarpola fyrir skattárin 1957 og 1958. Voru gerðarpola sendar skriflegar athugasemdir við bókhald og framtal tekna og gjalda fyrir þessi ár, dags. 8. febr. 1960. Gerðarpoli svaraði þeim með bréfi dags. 7. maí s. á. Þann 4. okt. s. á. tilkynnti svo skattstjóri gerðarpola, að tekjuskattur hans fyrir gjaldárið 1958 hafi verið hækkaður úr kr. 26.828.00 í kr. 151.966.00 — og tekjuskattur fyrir gjaldárið 1959 úr kr. 36.461.00 í kr. 191.659.00. Gerðarpoli kærði álagningar þessar til skattstjóra, sem lækkaði tekjuskatt fyrir gjaldárið 1958 niður í kr. 141.639.00 og tekjuskatt fyrir gjaldárið 1959 niður í kr. 182.216.00. Gerðarpoli kærði til yfirskattanefndar og síðan til Ríkisskattanefndar, sem báðar staðfestu ákvarðanir skattstjóra. Að frádregnum áður álögðum tekjuskatti á gerðarpola fyrir umrædd ár er því skattur sá, sem hér er krafizt lögtaks fyrir, sem hér segir: Fyrir gjaldárið 1958 kr. 114.811.00 og fyrir gjaldárið 1959 kr. 182.000.00.

Skatthækkanir þær, sem um ræðir í máli þessu, eru að mestu leyti byggðar á áætlun skattstjóra um vantalda sölu á öli og gosdrykkjum á umræddum árum, og skiptir þá verulegu máli, hvert útsöluverð þessara veitinga hefur verið hvort ár fyrir sig. Greinir málsaðilja mjög á um það, en skjallegar sannanir fyrir söluverðinu hafa ekki verið lagðar fram í málinu. Hins vegar hafa báðir aðiljar leitt vitni til upplýsingar um þetta atriði, og greinir þau verulega á um það.

Meðal vitna, sem leidd hafa verið í málinu, er Hallgrímur Jónsson lögregluþjónn, er mætti fyrst í dómnum hinn 30. okt. 1961. Hinn 2. júlí s.l. kom hann aftur fyrir dóminn að tilhlutan umboðsmanns gerðarpola, er óskaði þess, að vitnið staðfesti framburð þess frá 30. okt. f. á. Spurði fógeti þá vitnið, hvort það væri í viðurkenndu trúfélagi og tryði á guð. Vitnið neitaði að svara þeirri spurningu og kvað það einkamál sitt og að það teldi sér

ekki skylt að staðfesta framburð sinn með eiði, en væri fúst að staðfesta hann með drengskaparheiti.

Umboðsmaður gerðarþola krafðist þess þá, að vitnið yrði látið staðfesta framburð sinn með drengskaparheiti, enda yrði það ekki skyldað til að svara framangreindri spurningu fógeta, sbr. hæstaréttardóm frá 1954, dómasafn bls. 16—17.

Umboðsmaður gerðarbeiðanda krafðist þess þá, að vitnið yrði skyldað til að svara spurningu fógeta, þar eð hinn tilvitnaði hæstaréttardómur ætti ekki við um tilvik það, er hér um ræðir.

Samkvæmt 222. gr. einkamálalaga nr. 85/1936 gildir 134. gr. sömu laga um staðfestingu í fógetaréttarmálum. Samkvæmt því ákvæði fer staðfesting fram með eiðvinningu, ef vitni er í viðurkenndu trúfélagi og tjáir sig að gefnu tilefni fyrir dómara trúa á guð. Ella skal staðfesting fara fram með drengskaparheiti. Leiðir af því, að staðfesting getur ekki farið fram, ef vitni neitar að svara spurningu sem þeirri, er hér um ræðir.

Því úrskurðast:

Vitninu Hallgrími Jónssyni er skylt að svara framan- greindri spurningu fógeta, áður en hægt er að ákveða, á hvern hátt það skuli staðfesta framburð þess hér fyrir dóminum.

Miðvikudaginn 5. desember 1962.

Nr. 161/1962. **Gunnar Ásgeirsson**
 gegn
Áka Jakobssyni.

Dóminn skipuðu hinir reglulegu dómara Hæstaréttar.

Lögbann. Frávisun frá Hæstarétti.

Dómur Hæstaréttar.

Jóhann Þórðarson, fulltrúi sýslumannsins í Gullbringu- og Kjósarsýslu, hefur kveðið upp hinn kærða úrskurð.

Sóknaraðili hefur skotið máli þessu til Hæstaréttar með kæru 31. október 1962, er barst dóminum hinn 16. nóvember s. á. Hann krefst þess, að lögbann verði sett við fram-